

GRENZEN OPZOEKEN IN PROJECT '100% GROEN GETEELD'

Om een topprestatie te kunnen leveren moet alles kloppen. Als Kjeld Nuis een wereldrecord op de 1.500 meter schaatst (in 1.40,17 dat is bijna 55 km per uur!) moet alles 100 procent zijn. Zijn lichaam, zijn wil om te winnen, zijn materiaal, het ijs, de luchtdruk en nog veel meer. Diezelfde hoge eisen zien we ook in de kas van Agro Care in Rilland waar ze, in het kader van het project '100% Groen Geteeld', met biologie en groene middelen tomaten telen. "Het is topsport; de grenzen opzoeken en ze telkens weer verleggen."

Tekst: Ton van der Vliet
Fotografie: Sharon Schouten

V.l.n.r. Edwin Datthijn, Henk van Gulp en Danny van der Made

DE SPELERS VAN '100% GROEN GETEELD'

De Federatie Vruchtgroenteorganisaties (FVO) telt vijf telersverenigingen: Growers United, Harvest House, Oxin Growers, The Greenery en ZON. Het zijn de grootste telersverenigingen van Nederland met ruim 400 aangesloten groenteproducenten van paprika, aubergine, courgette, komkommer en tomaat. Binnen het project '100% Groen Geteeld' werken FVO-leden en toeleveranciers aan een duurzaam en weerbaar teeltsysteem. Dit systeem streeft naar het telen van vruchtgroenten zonder synthetische middelen, met als doel om tegen eind 2026 volledig groen en rendabel te zijn. Alle aspecten, denk aan water, klimaat

en substraat komen daarbij aan bod. Het project omvat zeven praktijkpilots, ondersteund door specialisten van Hoogendoorn Growth Management, LetsGrow.com, Van Iperen, Van der Knaap, Koppert en Rijk Zwaan. De deelnemende glasgroentebedrijven zijn: Frestia (puntpaprika), Agro Care (tomaat belicht), Bryte (tomaat onbelicht), Van Duijn De Jong (aubergine), Fitterstee (komkommer onbelicht), Drenthe Growers (komkommer belicht) en Reijm & zn. (blokpaprika). In de sierteelt lopen er pilots met phalaenopsis, gerbera, kalanchoë en chrysanthe en er vindt praktijkonderzoek plaats bij Botany.

Senior teeltmanager Danny van der Made heeft in Zeeland de verantwoordelijkheid voor 24 hectare tomaten, verdeeld over zeven kassen. In de belichte kas vindt de praktijkpilot plaats die nu het tweede jaar is ingegaan. En de pilot verloopt goed, zegt Van der Made, die al ruim 25 jaar actief is in de tomatenteelt. "Het grote verschil is dat we nu gelijk biologisch gestart zijn. Normaal start je chemisch om schoon te beginnen en ga je biologisch verder." Die andere aanpak vereist ook een andere 'speelwijze'. Het dwingt Van der Made om nog meer en nog verder vooruit te kijken om preventief biologie in te zetten; voorkomen is immers beter dan genezen. En hij moet ook dieper in de buidel tasten, want intensiever scouten en meer uitzetwerk van de biologie en het nodige 'naloop-werk' kost hem meer uren. "Hoeveel? Hmmm, al gauw vijftig procent meer dan we eerst deden. Maar zo zijn we deze pilot wel ingegaan. We doen er alles aan om te zorgen dat het goed gaat en hebben vooraf een budget opgesteld. Normaal hangen er tien vangplaten per hectare, nu twintig. Je kunt beter met veel beginnen en later teruggaan, dan met te weinig beginnen. Dan weet je zeker dat het niet slaagt."

Groen en rendabel

De opzet van dit project van de Federatie Vruchtgroenteorganisaties (FVO) is om telerscoöperaties en toeleveranciers (zie kader) samen te laten werken aan een duurzaam weerbaar teeltsysteem. Met als doel tegen eind 2026 vruchtgroenten zonder synthetische middelen te telen en dan volledig groen en rendabel te zijn. Twee technisch specialisten van Van Iperen, Edwin Datthijn (gewasbescherming en biologie) en Henk van Gulp (meststoffen, biostimulanten) zijn nauw betrokken bij deze pilot en gaan de uitdaging om een topprestatie te leveren maar wat graag aan. Er staat dan ook veel op het spel zegt Van Gulp: "We investeren hier met z'n allen om over twintig jaar nog steeds tomaten te kunnen telen in Nederland." Een jaar of zes geleden was de tomatenteelt al goed op weg om chemische middelen buiten de deur te zetten. Maar de roofwants *Nesidiocoris* kwam er toen met gestrekt been in. Die plaag greep zo wild om zich heen dat direct ingrijpen met drastische middelen onvermijdelijk was.

Samen de kar trekken

Inmiddels zijn er weer de nodige stappen gezet op

weg naar een duurzame teelt. In Rilland hebben ze tijdens het eerste jaar van deze pilot onder andere goede ervaringen opgedaan met aangepaste voeding; met minder stikstof en juist extra silicium om de planten weerbaarder tegen stresssituaties te maken. En in het tweede jaar gaan ze weer een paar stapjes verder. Zo gaan ze voor het eerst werken met planten die honderd procent biologisch zijn opgekweekt. En komende maand zetten ze een nieuw wapen in, en wordt de kas van 46.000 m² voorzien van insectengaas. Danny van der Made: "Wat niet invliegt hoeft je ook niet te bestrijden."

Iets van de olympische gedachte ('meedoen is belangrijker dan winnen') is ook terug te zien in deze pilot. Edwin Datthijn: "Dat wij van Van Iperen hier samen met Koppert de strategie, de middelenkeuze en de inzet-schema's voor de biologie maken was tien jaar geleden ondenkbaar. Dat is uniek en een mooie doorbraak in deze samenwerking. Ik vind het heel positief dat bedrijven die in de markt concurrenten van elkaar zijn, samen deze kar trekken om te kijken waar we in de toekomst heen gaan met de vergroening." Henk van Gulp: "Het probleem is voor iedereen even groot. Dus kun je het beter samen oplossen, dan dat elke partij veel geld gaat investeren om voor zichzelf het wiel uit te vinden." Extra bijzonder aan '100% Groen geteeld' is de open kennisdeling. Niet enkel de deelnemende bedrijven maar de hele sector kan profiteren van de nieuwe inzichten.

Wereldkampioen

Zoals een schaatser op een gegeven moment niet harder kan, omdat hij bij een bepaalde snelheid simpelweg de bochten niet meer kan houden, zo is het ook zoeken naar waar de grens ligt bij 'integraal weerbaar telen'. Datthijn: "Technisch kan er veel, maar je moet wel telkens de afweging maken wat nog haalbaar en rendabel is." Van der Made knikt instemmend bij die opmerking. "Ja, daar kan de schoen zeker gaan wringen. Alles kan natuurlijk, maar tegen welke prijs?" Toch is hij vastbesloten om de pilot nog twee jaar voort te zetten. En daarbij heeft hij alle vertrouwen in een goede finish: "De Nederlandse tuinbouw is altijd al beste van de wereld geweest. Ik denk dat we dit ook onder de knie zullen krijgen, en straks kunnen laten zien dat we op het gebied van rendabel groen telen ook de beste van de wereld zijn."